

NEMČIJA JE ZAVRGLA VERSAILLESKO POGODBO

PO NAJNOVEJŠI ODREDBI BO ŠTELA NEMŠKA ARMADA NAD POL MILLJONA VOJAKOV

Hitler pravi, da države, ki so zmagale v svetovni vojni, niso izpolnile svojih obljub. — O namenih Nemčije je bil prvi obveščen angleški poslanik. Jugoslavija se boji, da se bodo tudi Madžarska, Avstrija in Bolgarska oborožile po vzgladu Nemčije.

BERLIN, Nemčija, 17. marca. — Predsednik Adolf Hitler je vrgel versaillesko mirovno pogodbo v koš, ko je odredil splošno vojaško službo in naznanil, da bo Nemčija imela vojsko pol milijona vojakov.

Obnovitev starega nemškega vojaškega sistema je prišla nenadoma. Hitler je z oblačnega neba Evrope, ki se oborožuje na vseh straneh, izpustil strelo, ki je razburila celi politični svet. Hitlerjeva odredba je prišla takoj za naznanilom francoske vlade, da je Francija podvojila svojo armado.

Hitler je povabil v svoj urad angleškega poslanika Sir Eric Phippsa in ga je obvestil, da bo Nemčija takoj ustvarila armado 500,000 vojakov. Hitlerjeva odredba je jasna, in popolna ter je zavrgla versaillesko mirovno pogodbo, ker druge države niso držale svoje obljube, da bi se razorožile.

Postava za splošno vojaško službo se glasi: "Postava za obnovitev narodne obrambe armade."

Vlada je sklenila naslednjo postavo, ki je s tem oznanjena:

1. Službovanje v obrambni armadi stoji na podlagi splošne vojaške službe.
2. Nemška mirovna armada, vključno policijske skupine, ki so bile vključene v armado, bo imela dvanajst armadnih korov in 36 divizij.
3. Dodatne postave, ki bodo določale splošno vojaško službo, bodo izdelane in jih bo obrambni minister predložil kabinetu.

To postavbo je podpisal Hitler skupno z vsemi člani nemške vlade.

Podrobnosti glede vojaške službe bo določil obrambni minister general Werner von Blomberg. Poluradno se zagotavlja, da bo Nemčija vpeljala enoletno vojaško službo. Armada bo opremljena z najnovejšim orožjem.

Posebne izdaje listov so prinesle članke z napisom: "Konec Versaillesa, Nemčija je zopet svobodna!"

Z objavo nove vojaške postave je Hitler izdal oklic na narod, v katerem so naslednje poglobitve točke:

Ko je Nemčija odložila svoje orožje in se je vklonila poniževalnim mirovnim pogojem leta 1918, je pala, da bo služila človečanstvu.

Samo, ker je Nemčija pričakovala, da bo sledila splošna razorožitev, je bila pripravljena uničiti svojo veliko vojaško opremo.

Nemčija ima pravico zahtevati, da se druge države razorože. Druga stran pa se ni ozirala na naše prošnje.

Sredi močno oboroženih narodov je stala Nemčija v praznem prostoru.

Nemška vlada ima samo en moralni in narodni cilj — zagotoviti svetovni mir.

Samo Rusija ima mirovno vojsko 936,000 mož. Na isti način so oborožene ostale države.

Nemčija želi ščititi nedotakljivost svoje zemlje ter je pripravljena z drugimi državami jamčiti za splošni svetovni mir.

BEOGRAD, Jugoslavija, 17. marca. — Jugoslavija se boji, da se bodo tudi Madžarska, Avstrija in Bolgarska oborožile po vzgladu Nemčije.

Po vsej Evropi vlada velika napetost

TURČIJA ZA MIR NA BALKANU

Turška vlada zahteva status quo. — Turčija je hotela preprečiti Bolgarski, da se ne polasti grške zemlje.

Istanbul, Turčija, 17. marca. Balkan je zopet stopil v ospredje. Te nemiri kot Evrope, ki je v preteklosti že pogosto razširil ogenj po kontinentu, je zopet povzročil, da so imeli časniki mnogo dela, da so bili diplomati nervozni in vojaki razburjeni.

Med zadnjo grško revolucijo, ko je Bolgarska protestirala proti povečani turški armadi ob svoji meji, je Turčija napela vse svoje sile, da obdrži mir.

Takoj od pričetka revolucije je Turčija pokazala svojo lojalnost do Grške. Turško časopisje je obžalovalo notranji politični spor in ministrski predsednik in zunanji minister sta takoj svečano izjavila, da bodo države, ki so podpisale balkanski pakt, stale skupaj in da ne bodo dovolile, da bi se kaka država okoristila z grško revolucijo.

Vsled tega je bilo naravno, da je Turčija ojačila svoje vojaške postojanke, v Traciji, ker se je bala, da se bo Bolgarska poslužila priložnosti in bo skušala razširiti svoje meje na račun Grške, kar pa je Turčija po balkanskem paktu dolžna preprečiti. Turčija je tudi pokazala svojo naklonjenost do Tsaldarisove vlade, ko je na njeno prošnjo pridržala več parnikov pod grško zastavo in jim ni dovolila prehoda skozi Dardanele, ker se je bala, da bi se njihovega tovora polastili revolucionarji.

Tega pa Turčija ni storila samo zaradi obveznosti, katere je prevzela z balkanskim paktom, temveč, ker je sumila, da voditelja revolucije Venizelos, ki je bil takoj spočetka nasproten balkanskemu paktu, podpira Italija, ki še vedno obrača svoje oči po zapadni Anatoliji. Z eno besedo: Turčija je hotela biti pripravljena za vsak slučaj, in ni imela nikakega napadalnega namena, ko je ojačila svojo vojsko ob bolgarski meji.

prizadeta. Vendar pa nova nemška vojaška postava jugoslovanskih uradnih krogov ni presenetila, ker so to že dalje časa pričakovali.

Ako se Avstrija, Madžarska in Bolgarska odločijo, da v vojaškem oziru posnemajo Nemčijo, tedaj bo sklicana izvanredna konferenca Male antante, da razpravljajo proti odredbah. Vendar pa je dvomljivo, ako bi Mala antanta mogla zabraniti prejšnjim nemškim zaveznicam, da ne bi sledile Nemčiji.

STAVKARSKI VODITELJI ARETIRANI

Aretiranih je bilo 29 voditeljev majnerske stavke. — Se niso vklonili sodnijski odredbi, da prekličejo stavko.

Wilkes-Barre, Pa., 17. marca. — Sodnik W. A. Valentine je ukazal zapreti 29 voditeljev nove majnerske organizacije United Anthracite Miners of Pennsylvania, ker se niso uklonili njegovemu povelju, da prekličejo stavko v rudnikih Glen Alden Coal Company.

V okrajno ječo so bili pripeljani pod močno policijsko stražo, z izjemo treh, od katerih sta dva pobegnila, tretji pa se nahaja v bolnišnici. Proti vsem, je bilo izdano zaporno povelje.

Majnerski glavni urad pa je naznanil, da unija stavke navzlic temu ne bo preklicala. "Aretacija ne bo napotila tisočev stavkajočih majnerjev, da bi preklicali stavko, pravi razglas unije. "Javnost naj ve, da so ti možje, ki so sedaj v ječi, dobri in lojalni ameriški državljani in so bili zaprti samo zato, ker so se držali ustavne in postavne pravice organiziranega delavstva".

Med majnerji prevladuje mnenje, da bo v protest proti tem aretacijam razglašena splošna stavka v vseh majnah Luzerne okraja.

United Anthracite Miners of Pennsylvania je organizacija, ki nasprotuje veliki majnerski uniji United Mine Workers of America.

DOBRA NOVICA V SLABI URI

Kansas City, Kans., 15. marca. — Brezposelni delavec W. J. Flanagan je bil zelo zaspan, ko nekdo potrka na njegova vrata in mu pove, da je podedoval \$10,000.

"Koliko je ura?" vpraša Flanagan.

"Enajst".

"To je pa zelo neprimeren čas priti k meni s tako stvarjo", pravi Flanagan.

Flanaganova sestra Mrs. Melvina McCarthy iz New Yorka, katere že ni videl 15 let, mu je zapustila omenjeno vsoto.

SPORAZUM MED JAPONCI IN KITAJCI

Japonska je zadovoljna s pogajanjmi s Kitajsko. Na Kitajsko ne izvaja nikakega pritiska.

Tokio, Japonska, 17. marca. Kadar bo objavljena notranja povest zadnjih treh tednov, bo pojasnjeno, kako je svet, ki obsoja Japonsko za njen nastop v Mandžuriji, napačno sodil položaj. Napačno je naziranje Evrope in Amerike o japonsko-kitajski zvezi, ker evropski in ameriški diplomati vidijo v tej zvezi Kitajsko kot vazalko Japonske.

Ameriška srebrna politika je mnogo škodovala Kitajski, ki ima srebrno valuto. Ze pred meseci je zašla Kitajska v velike težkoče in je iskala zunanje pomoči. Iztgnila je svoje tipalke za večje posojilo. Bati se je bilo, da bodo kitajske finance brez zunanje pomoči propadle. Kitajska je kmalu izprevidela, da ji inozemski bankirji ne dovolijo posojila, ker se boje, da se bo Kitajska kmalu zapletla v vojno z Japonsko.

Vsled tega je Kitajska prišla do zaključka, da je potrebno skleniti z Japonsko mir zaradi Mandžurije, ki je za Kitajsko nepreklicno izgubljena. Ko je japonski zunanji minister Koki Hirota objavil za Azijo svojo nenapadno politiko, je kitajska narodna vlada v Nankingu sklenila, da bo opustila svoje sovražno stališče proti Japonski. In vrhovni poveljnik kitajske vojske general Čang Kaj-šek je prošil za sestanek z japonskimi poslanikom Arijosijem in generalim Suzukijem. Kmalu po tem sestanku je obiskal Japonsko tudi kitajski član mednarodnega razsodišča v Haagu Wang Čug-huj, ki je obiskal vse višje japonske državnike.

Japonska nima namena prisiliti Kitajsko k zvezi, temveč zatrjuje, da so se tozadevna pogajanja pričela na prošnjo kitajske vlade.

Glede Mančukuo zasleduje Japonska isto politiko, kot vsaka zmagovalna država, namreč, da se hoče s premagano državo pobotati.

Hirota misli resno, ko trdi, da želi Japonska s pogajanjmi poravnati spor z Rusijo in Kitajsko. S tem hoče prinesiti na mornariško konferenco dokaz svoje mirovne politike.

Japonska tudi še vedno upa, da bo mogoče doseči sporazum z mornariškimi veleislami glede vojne mornarice. Ako bi Japonska sprejela tekmo v oboroževanju na morju z Ameriko, bi to pomenilo za njene finance popolni polom.

Advertise in "Glas Naroda"

VZGLEDU NEMČIJE BO NAJBRŽ SLEDILA TUDI AVSTRIJA

Velepomebna izjava nemške narodne socijalistične vlade, v kateri zavrača vojaške določbe versailleske mirovne pogodbe ter odreja za Nemčijo splošno vojaško obveznost, je dobila v glavnih evropskih mestih silen odmev.

AMERIKA BO GRADILA LADJE

Washington, D. C., 15. marca. — Mornariški department je naznanil, da bodo Združene države izdale \$350,000,000 za zgradbo bojnih ladij. To je odgovor Japonski za njeno odpuved washingtonske mornariške pogodbe.

Do 1. januarja 1937, ko stopi v veljavo preklic mornariške pogodbe, bo sedem ameriških bojnih ladij doseglo svojo predpisano starost.

Ako do tedaj Japonske ni mogoče pripraviti do nove pogodbe, bodo vse mornariške sile imele pravico po svoji volji graditi bojne ladje.

Po sedanjem načrtu bi predelava teh bojnih ladij veljala \$15,000,000 do \$25,000,000, vsled česar so mornariški izvedenci mnenja, da je boljše mesto njih graditi nove ladje.

KOLIKO DOBIVAJO LOČENE ŽENE

Alimouy Reform League v New Yorku je dognala, da plačujejo možje v Združenih državah svojim ločenim ženam \$36,000,000 na leto.

Poleg tega je bilo v zakonskih sporih v letu 1934 plačanih nad dva milijona dolarjev odvetnikom in za sodnijske stroške.

V zadnjih desetih letih je plačevalo svojim ločenim ženam nad 1,800,000 mož.

Rekordno leto za ločitev zakonov je bilo 1929, ko je bilo razporečenih 201,468 zakonskih parov.

ZGANJE ZGORELO

Peoria, Ill., 17. marca. — Požar je uničil tovarno Penn-Maryland Company, kjer je eksplodiralo 200,000 galon žganja in so plameni švigali do 100 čevljev visoko.

Nad milijon steklenic je eksplodiralo in zgorela je velika množina davčnih znamk. Tovarna je bila ena največjih v deželi. Tovarna je bila zgrajena pred enim letom, ko je bila odpravljena prohibicija.

MEHIKANSKI OBESILI UČITELJA

Jojutua, Mehika, 17. marca. Nasprotniki mehiške šolske reforme so obdolženi umora profesorja Sivistre Gonzalesa, čegar truplo je bilo najdeno obešeno na neko drevo. Nanj je bil pripet napis: "Za poučevanje v socijalistični vzgoji".

Danes so se vršile po vsej Nemčiji velike svečanosti v spomin nemških vojakov, ki so padli v svetovni vojni. Obrambni minister Blomberg je imel v Berlinu govor, v katerem je poudarjal stremenje Nemčije po miru ter nudil bivšim nasprotnikom prijateljsko roko.

Hitler je rekel poročevalcu 'London Daily Mail', da splošna vojaška služba ne bo obvezna za armado, pač pa tudi za mornarico in za zračno silo.

Vse kaže, da bo Avstrija sledila splošno vojaško službo.

Avstrijski zvezni kancler Schuschnigg je rekel včeraj, da je treba državo oborožiti, češ, da pacifizem ohramlja bojevitost, kar vodi narod v propast.

V angleških vladnih krogih so že začeli govoriti, da je nastala resna kriza v evropskih mirovnih prizadevanjih.

Ako ne bo dal Hitler novih nenapadnih garancij, bodo v par dneh sosedne Nemčijo popolnoma izolirale. Zaenkrat se še ni odločilo, če se bo podal Sir Simon v Berlin ali ne. Angleška vlada je v neprestanih stikih s francoskimi in italijanskimi vodilnimi državniki.

Italijansko poluradno glasilo "Corriere dela Sera" pravi, da vsled uvedbe splošne vojaške obveznosti v Nemčiji ne bo ogrožen mir. Predvsem je treba dognati, če ima Hitler napadalne namene ali ne.

Španski list "Liberdad" poroča, da se je pred par dnevi vršila v Cannes konferenca mednarodnih municijskih magnatov. Zastopane so bile tvrdke Schneider, Krupp in Vickers-Armstrong. Špansko časopisje se intenzivno peča z najnovejšimi razvoji ter primerja sedanji položaj s položajem pred svetovno vojno.

Sovjetska vlada izjavlja potom svojega časopisja, da se Nemčija pripravlja na vojno ter da je sedaj dovolj močna, da to javno pove.

"Pravda" piše: — Z uvedbo splošne vojaške obveznosti je Hitler svečano proglasil versaillesko mirovno pogodbo za "krpo papirja".

Italijanska vlada dosedaj še ni podala nobene oficijelne izjave.

Poljsko časopisje smatra Hitlerjev korak za ogrožitev svetovnega miru ter označuje Nemčijo kot veliko vojaško silo.

Varočite se na "GLAS NARODA" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays. Za celo leto velja na Ameriko in Kanado \$6.00 Za pol leta \$3.00 Za četrt leta \$1.50 Za New York na celo leto \$7.00 Za pol leta \$3.50 Za inozemstvo na celo leto \$7.00 Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenemil nedelj in praznikov. Dopolni bres podglas in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovodi pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo nastojnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 2-3573

SPORAZUM MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO

V soboto je dospelo iz Beograda poročilo, ki je bilo že osemnajst let nestrpno pričakovano: Jugoslavija in Italija sta se pričeli zblíževati v gospodarskem in političnem oziru.

Novi italijanski poslanik na jugoslovanskem dvoru je povedal regentu Pavlu ter s tem vsej Evropi in ostalemu svetu, da se Italija odpoveduje Dalmaciji in da želi živeti z Jugoslavijo v miru. To je bistvo oficijelne izjave.

V splošnem je bil opa namigneno, kda je Italija povsem zadovoljna s svojo sedanjo vzhodno mejo, s čimer je rečeno, da je, oziroma da mora biti tudi Jugoslavija: dovoljna z mejo, ki so jo modrijani na mirovni konferenci potegnili od Trbiža po slemenu Karavank preko Krasa do Sušaka.

Uradna Jugoslavija se hote ali nehote s to mejo zadovoljuje, jugoslovanski narod pa ne bo nikdar zadovoljen z njo, kajti vnebovpijoče krivice ni mogoče pozabiti in ne bo nikoli pozabljena.

Skoro smešno je, ko se Italija odpoveduje samo Dalmaciji. Čudno, da se ni uradno odpovedala tudi Sloveniji in vsem drugim našim krajem, ki so v program laškega pohlepa.

Nameravanemu sporazumu pripisujejo preveliko važnost, misleč, da bo v osrednji Evropi vse dobro, če se bosta stara nasprotnika Italijan in Jugoslovčan na papirju, pobotala.

Človeku ni treba poznati evropske politike, ampak je dovolj, da pozna razmerje med preprostim jugoslovanskim narodom in imperijalističnimi stremiljenji italijanske vlade, pa ve, da je med njima vsak sporazum nemogoč.

Ker "prijateljstvo" ne bo ustvarjeno iz srčnih nagibov, pač pa iz povsem sebičnih namenov, je jasno, da ne bo trajno in veljavno.

Politično ozadje tega najnovejšega izrodka evropske diplomacije je naslednje:

Evropskim političnim razvojem dajejo smer: Anglija, Francija, Italija, Nemčija ter članice Male antante — Jugoslavija, Čehoslovaška in Romunska. Avstrija in Madžarska sta jezicek na tehtnici. Rusija, Poljska, Bolgarska in ostale evropske države tvorijo nekakšno rezervno utež.

Anglija je stopila v ozadje. Na evropski pozornici nastopajo Nemčija, Italija in Francija. Francija in Italija lista bili nikdar posebni prijateljici. Ko se je Mussolini bratil s Hitlerjem, je iskala Francija zaslombe pri Mali antanti. Simpatij med Berlinom in Rimom je bilo kmalu konec.

Laval je šel v Rim in sklenil z Mussolinijem nekakšno pogodbo. Fašizem je nestrpen in skuša po dvanajstih letih svojega obstoja preizkusiti svojo dozdevno moč.

— Dalmacija je najbližja, — so bili sklenili v Rimu. — Če pa v Dalmacijo ne moremo, pa drugam, kamorkoli. Toda kam? Če ne drugam, v Afriko proti Abesincem. Sklep je bil storjen.

Edinole Francijo je bilo treba vprašati za svet in nekakšno dovoljenje. In Francija je odločila, — naj Italija ne sega po Dalmaciji, češ, da je Afrika dovolj prostorna za brezštevne milijone Italijanov.

In tako bo že vsaj za nekaj časa prenehel Mussolini škiliti na Dalmacijo in na Balkan in bo započel svoj jastrebji pogled v abesinsko ozemlje.

POZOR ČITATELJI!

Sprejeli smo in objavljamo: Cenjeni gospod urednik:

Foreign Language Information Service (F. L. I. S.) bi rad zaprosil Vaše čitatelje za sodelovanje in boj proti nestrpnosti in diskriminaciji napram inozemcem in tujerodnim državljanom. V tej deželi, kakor v vseh drugih, so ljudje, ki so več ali manj neprijateljsko razpoloženi napram novodošlecom. Pomanjkanje dela in napetost težkih časov je povečala predsodke in neprijateljsko razpoložanje. Pred kongresom je sedaj nekoliko zakonskih predlogov, naj se deportirajo vsi inozemci ali prepove njihovo zaposlenje. Ne pojmljivo je, da bi taki predlogi mogli biti kdaj vzakojeni.

Vendarle je velikanske važnosti, toliko za Ameriko kolikor za priseljence samega, da se zaustavi ta naraščajoči predsodek in diskriminacija. Prvi korak v to svrhu je ugotovljenje dejstev in njih objavljnje. Tako očitno nepravilno je diskriminirati proti človeku, ki smo ga prostovoljno pripustili za stalno bivanje med nami, da smemo zaupati v čut poštenosti in pravičnosti Amerikancev, ki storijo kar je prav, čim bodo vsa dejstva splošno znana in predložena brezstrastno.

Kaka so dejstva? Prosimo čitatelje, naj pišejo na F. L. I. S. o vsakem slučaju, ki jim je osebo znan, kjer se je bodisi v okvirju zakona ali v praksi diskriminiralo proti kaki osebi zato, ker je ta inozemec ali tujerodec ali spada h kaki posebni narodnosti. Taka diskriminacija ali zapostavljenje utegne biti v stvari reliefa, v šoli, v izključenju iz pravice, ki jih uživajo ostali občani, neustopost ali razsodek v obnašanju javnosti napram kaki osebi zaradi njene narodnosti.

Potrebujemo dejstva iz vseh delov dežele. Vkolikor mogoče, naj pisma navedejo imena in mesto, tako da se v slučaju potrebe stvar more ugotoviti in popraviti. Mnogo ljudi, tujerodnih in tujerodnih, trpi radi nepravilnosti in zlorab vseh vrst. Težave teh vrst niso nam sedaj potrebne, marveč le slučajji, kjer ljudje so trpeli krivico zato, ker so inozemci ali tujerodci.

Upam, da Vaši čitatelji bodo sodelovali v tem boju proti diskriminaciji in predsodku. Pisma v angleščini ali slovenščini naj se pošljejo na naslov: Square Deal Editor, F. L. I. S., 222 Fourth Avenue, New York City.

Read Lewis, ravnatelj F. L. I. S.

ČETRTINA AMERIŠKEGA PREBIVALSTVA POHAJA ŠOLO

Federalni prosvetni urad je ravnokar izdal statistične podatke o šolstvu za l. 1931—32, ki so jako zanimivi. Iz njih je razvidno, da kar četrтина prebivalstva Združenih držav je vpisana v šole dežele in da potreba za srednješkolsko in vseučiliščno izobrazbo stalno narašča.

Ceni se, da leta 1932 je bilo 232,750 ljudskih elementarnih šol in 26,409 srednjih šol (high schools). Elementarne šole enorazrednega tipa pojemajo in število srednjih šol se povečuje. V sled konsolidacije staromodnih eporazrednih šol je bilo leta 1932 manj (5556) ljudskih šol kot l. 1930, bilo pa je v šolskem letu 1933—34 kar 2479 več srednjih šol kot leta 1930.

Število vseh dijakov, vpisanih leta 1931—32 v ljudske, srednje in višje šole kot rednih učencev, je bilo 30,550,000. Poletne šole so imele 485,000 dijakov, nadaljevalne šole pa 257,000.

Ceni se, da je v šolskem letu 1931—32 več kot 833,000 dijakov dovršilo srednje šole. Leta 1932 je bilo v Združenih državah 1,900,000 ljudi, ki so dovršile visoko šolo (college), in 8,100,000 ljudi, ki so dovršili srednjo šolo (high school), ali niso nadaljevali šolanja v višjih šolah. Izmed vsakih 1000 oseb v starosti čez 21 let je 25 imelo diplomu visoke šole (college degree) in 109 diplomu srednje šole. Število učiteljev in učiteljic vseh vrst v Združenih državah je bilo približno 1,063,000. Približno 700,000 teh podučuje v ljudskih šolah, 250 tisoč v srednjih šolah in 90,000 v visokih šolah. Leni strošek za šolstvo znaša \$2,968,000,000, dočim investicija dežele za šolske naprave znaša \$10,000,000.

Visoke šole (kolegiji, univerze in profesionalne šole) so na vrhu šolskega sistema Zdr. držav. Približno polovica vseh visokih šol v Združenih državah se nahaja v sledečih državah: New York, California, Illinois, Pennsylvania, Texas, Iowa, Ohio, Massachusetts, Missouri in North Carolina.

Približno četrтина visokih šol je v državni upravi in je pri njih šolnina prosta ali jako nizka za prebivalce dotične države. Četrтина je v privatni kontroli, tretina je v kontroli protestantskih organizacij, devetina pod kontrolo mest ali okrajev.

229 visokih šol je le za moške in 270 le za ženske, ostalih 1163 je obojespolnih. 107 visokih šol je za črnce. FLIS.

VELIKA ZALOGA VELIKONOČNIH RAZGLEDNIC S SLOVENSKIM ALI ANGLEŠKIM VOŠČILOM Slovenske razglednice so delo naših priznanih umetnikov. 40 centov ducat "GLAS NARODA" 216 W. 18th Street New York

Iz Slovenije.

Umora osumljeni Ivan Polenik pobegnil.

18. februarja popoldne je bila umorjena 69-letna prevzitarica Elizabeta Repčeva pri Sv. Jakobu pri St. Juriju ob južni železnici. V zvezi z umorom sta bila aretirana sin umorjene, posestnik Adam Repc in njegova žena Franciška ter izročena okrožnemu sodišču v Celju. — Osumljenca še vedno tajita krivdo.

Umora je mjno osumljen Ivan Polenik, rojen 22. decembra 1902 v Mislinju in tudi tja pristojen, nezakonski sin Katarine Polenikove. Polenik se je v zaporu seznanil z Adamom Repcem in je v zadnjem času stanoval pri Repcu. Po umoru je pobegnil in ga še ni uspelo izslediti.

Za Polemikom je izdana tirailica. Bil je letos sredi januarja izpuščen iz kaznilnice.

Zagonetna smrt prevzitarja.

Po kmečkih vaseh odstran Šmarne gore je predmet vseobčega zanimanja zagonetna smrt Rožmanovega Franceta iz Udika pri Vodicah, ki so ga našli obešenega na podstrešju domače hiše. Franceta Rožmana, ki je bil okrog 50 let star, že nekoliko dni ni bilo več na spregled in ljudje so ugibali vsake vrste možnosti, kam j tako nenadno izginil. Njegovi starši so mu bili izgovorili oskrbo v hiši, ki jo je po njihovi smrti prevzel njegov brat. Posestvi pa ni obdeloval mla-

di Rožman sam, temveč je dal vse skupaj v najem in tako je najemnik prevzel v oskrbo tudi Franceta. Ko so ga 3. marca našli obešenega na podstrešju, je mrtvaški oglednik takoj izrazil sum, da se France ni mogel sam obesiti. Njegov obraz namreč ni kazal nobenih značilnih znakov obešenca, razen tega pa je imel tudi po glavi več ran. Vse daje sumiti, da je bil France Rožman najprej umorjen in je neznan storilec truplo obesil na tram, da bi fingiral samomor. 4. marca zjutraj so ga prepeljali v mrtvašnico v Vodicah, kamor je prišla sodna komisija iz Kamnika. Orožniki so aretirali nekega človeka iz Utika, na katerega pada sum, da je izvršil nad Francetom Rožmanom zločin.

Naši v Ameriki

SOJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

— V sredo zjutraj je po daljši boleznj preminil v Clevelandu rojak Math Štrumbelj, po poklicu barvar. Pokojni je bil doma iz Žužemberka na Dolenjskem in je prišel v Ameriko leta 1905. Star je bil 47 let.

— V Oregon City, Ore., je podlegel operaciji na želodec Frank Šefina, samec, star 52 let in doma iz Kranja na Gorenjskem. V Ameriki je bil 28 let in svoječasno je bival v Chicagu.

— V Kemmerer, Wyo., je bil dne 10. marca pokopan rojak K. Levar iz Murraya, Utah. Doma je bil iz Smartna v Zadreški dolini na spodnjem Štajerskem.

Cena DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA Angleško-slovensko Berilo ENGLISH SLOVENE READER STANE SAMO \$2 Naročite ga pri KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET New York City.

Za Velikonoč DENARNE POSILJATVE Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu. V JUGOSLAVIJO Za \$ 2.75 Din. 100 \$ 5.35 Din. 200 \$ 7.50 Din. 300 \$12.— Din. 500 \$23.25 Din. 1000 \$47.50 Din. 2000 V ITALIJO Za \$ 9.25 Lir 100 \$18.25 Lir 200 \$44.50 Lir 500 \$88.20 Lir 1000 \$176.— Lir 2000 \$263.— Lir 3000 KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lire dovoljujemo še boljše pogoje. IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH Za izplačilo \$ 5.— morate poslati \$ 5.75 \$10.— " " \$10.25 \$15.— " " \$15.75 \$20.— " " \$21.— \$40.— " " \$41.25 \$50.— " " \$51.50 Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih. Največ nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristajbine \$1.— SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga Te dni sem čital tri recepte o ljubezni. Kogar je volja, naj se posluži tega ali onega. Ljubezen s športom: Vzemi zložljiv čoln, daj vanj kar spada k prenočevanju na prostem, šotor, odeje, pižamo, kuhhalno pripravo. Izberi pa okusu podatke, travnika, gozda, gramofonske godbe in samote, primate nekaj večerje in sentimentalnosti, toda previdno, da ne postane vse skupaj preveč oslajeno. Druga pusti, naj se v enakomernem soncu lepo rjav v oevre, naj bo vesel in ne težji od čolna, njegov optimizem naj bo primitiven kakor jed v aluminijevem kuhalniku. Ta recept spreminjaš lahko v skladu z letno dobo. Jed je izrazita jed tedenskega počitka, lahko prebavljiva in ne učinkuje dolgo. Ljubezen z razkošjem: Vzemi avto, poišči potrebno temperaturo pod palmami in v hotelih s toplo vodo. To je jed garnirana s tremi novimi večernimi toaletami in briljantnim prstanom. Njeno nekoliko blede barva povečaš z vzornimi kozmetičnimi sredstvi in če ji manjka vonja, bo steklenica parfema učinkovala kakor plemenita začimba. Serviraš ob zvokih internacionalnega koncerta ali ob šumenju zastorov kakšne odlične predstave. Med štirimi očmi ta jed še davno ni tako okusna, tembolj ker partnerje v redkih primerah nima pleše in visečega trebuhja. Kadar pa je tu in tam le potrebno servirati med štirimi očmi, priljavaj zadostne množine šampanja. V vseh primerih zahteva ta jed močnega želodca. Ljubezen z veliko strastjo: Pusti, naj te vzame moški, ki ga ljubiš. V teh primerih je vseeno, da-li je mlad ali star, pavlova ali črn, ekcentričen ali skrben kakor pestunja. Počasni primešaj vso svojo osebnost. Ker zahteva priprava stalnega vročega ognja, pazi, da ne prekipi, ker ogroža to ugled. To jed uživaš lahko po osebni želji s pridotkom lastne sposobnosti do sreče sladko ali z dražljivimi dvomi grenko. Okusi jo s fantazijo in ji daj glazuro požrtvovalnosti, ki koristi njeni trajnosti. Kot dodatki so priporočljive sanje, bolečine, upanja in želje. Ta recept je drag in ni za vsakdanjo jed. Človeka lahko omami in po njej se le nerad vrneš k običajnim jedem.

Iz gornjega dela države New York mi poročajo, da je dobil na pustno soboto na maskeradi moj prijatelj Matija prvo nagrado. — Kako je bil maskiran? — ste radovedni. Prav nič ni bil maskiran. Kajti če bi se bil le količkaj našemil, bi ne bil upravičen do prve nagrade.

Dosti se govori o razoroževanju, o preprečevanju vojn, o protivojnih paktih, toda kakor kaže, za uveljavljenje trajnega miru ni še nihče prave pogodil.

Pa je vendar stvar tako strahovito preprosta in enostavna. Vsaka država naj poskusi graditi vojne ladje in kupovati kanone s protovoljnimi prispevki svojih državljanov — pa bodo države kmalu brez bojnih ladij in kanonov.

On: — Recite mi le eno besedico, pa bom najsrečnejši človek na svetu. Ona: — Osel!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ZIVLJENJE IN SMRT ZA KITAJSKIM ZIDOM

Citroenova pariška avtomobilska tovarna je priredila po prvem afriškem potovanju drugo, še bolj naporno skozi srednjo Azijo. Zdjaj objavljen dnevnik raziskovalcev podaja napeto sliko njih doživljanja v nevarnih krajih (Georges Le-fèvre: Expedition Citroen Centre-Asie. Avec 95 photographes et 6 cartes. Librairie Plon, Paris, 1934.)

Pripravljanje je trajalo dve leti. Od kraja so mislil Francozi odrediti vzdolj Kaspiske obale preko Ashabada in ruskega Turkestana proti Sin-Kiangju. A sovjeti so nenadno prekljali poprav dano potovo dovoljenje. Zato je preostala samo težavna proga preko Hindukuša in Pamirja skozi 5000 m visoko sotesko Vahdžiro. Citroenove sicer odporne "rumene gosence" (auto-cochenilles, tanki s šestimi kolesi) niso bile zgrajene za planinska pota. Vodja odprave Georges-Marie Haardt je mrgal ločiti svoje ljudi v dve skupini, da bi poskusili od nasprotnih strani doseči začetan res visok cilj. Haardt sam je napadel Pamir z "gosencami", ki so jih večkrat morali vlačiti ljudje po oledelih stelah nad himalajskimi prepadi. Po zmagi nad neusmiljeno naravo se je povzpela ta pešična junakov na "streho sveta", kjer se vidi na jugu obmejno indsko in na severu rusko pamirsko gorovje, se ločita kot razvodje dveh svetov afganska in kitajska meja. Haardtov spremljevalec, ruski slikar Jakovljev (ki je imel v Parizu zanimivo razstavo), je večkrat rešil sopotnike nadležnih tibetskih oblastih, ki so ošabno zapovedovale:

"Nobenega koraka naprej!" Vsi ti mogotei so si želeli svoje portrete. Umetnik je večkrat skoraj onemogel od naporov, ker je slikal do šest portretov dnevno. A njegova umetnost je imela magičen učinek. Samo enkrat je moral vplivnemu Mongolu na ljubo razširiti njegove oči na sliko, češ, da so bile preozke. Naposled se je srečno sestal Haardt z drugo kitajsko skupino svoje odprave pod vodstvom mladega poročnika Victorja Pointa, ki je preprečala po meščanski vojni razburkani Kitaj. Človeška ozkosrčnost in zvičajnost je pripravila na tej poti še hujše zapreke, kakor one naravne, ki jih je premagala prva pamirska skupina.

Pointova skupina je odrinila iz Tjanj-Czinja in kmalu zagledala onstran predgorja "Severna vrata in kljnc vsemirja" — veliki kitajski zid z zobei, stolpi in jarki zavarovano 5000 km dolgo utrbo, ki sega od Saughaj-Kuana do Son-Ceua.

Črede divjih konj z vlahrajčimi grivami so letele po mongalskih stegah za avtomobili in niso zaostajale. Gazele so bile celo hitreje od avtomobilov, ki so jih zamaš poskušali dohiteti. V "črni pušavi" Gobi so se poredkoma oglašali zvončki karavan in vodniki so takoj vedeli, odkod prihajajo velblodi. Vsako mesto ima po svoje uglaseno zvonjenje. Pot skozi črne sipine je bila mučna. Vsi so si oddahnilo, ko so zagledali onstran pušave gozdove, travnike in jezera. Po devettedenski vožnji se je zmagovalno pripeljalo sedem avto-gosenc skozi gosti, radovedno množico v debelim obzidjem obdani Su-Ceu. A šele zdaj so se pričele prave težkoče.

Raziskovalci so morali vzeti s seboj kitajske znanstvenike: to je bil predpogoj za potno dovoljenje. Navidežno vljudni Kitajci so bili na tilhem prepričani, da hrepenijo Francozi po novi koloniji. Pošiljali so ovadbe. Vlada je vedno zopet prekleala dano dovoljenje. Victor Point je rabil zvičajno in podkupovanje, da bi se preril naprej. Nekoč so zagledali Francozi na kamnu poleg vodnjaka svarilen napis: "Ne potujate proti vzhodu! Nevarnost! Poskritje velblode v gorovju! Čakajte!" To je bilo svarilo za karavane na križišču trgovskih cest iz Gobija v Barkul in Turfan.

Sredi oaze Kumija je gorela neka vas. Domačini so pritekli nasproti in obupno kričali:

"Nazaj! Vojna!"

"Kdo se bojuje?" — "Vsi proti vsem!" Otroci so se skrivali pod zavrnjenimi vozovi. — Avtomobili so se pomikali po cesti, posuti z ubitimi. Neki pešči so streljali na konjenike, ki se pribhajali z gorovja v dolino.

Kitajski polkovnik je pod točo svinčenk s kitajsko vljudnostjo pozdravil Francoze. Francoski zdravnik se je zamaš u-kvarjal z ranjenci, ki so bili prepuščeni usodi. Svinčene kroglice povzročijo strašne rane: ranjenci izgubijo vso kri in morajo umreti. Kapitan s prestreljenim plečem si je sam z žepnim nožem izrezal kroglo,

PAIN-EXPELLER Zoper vse bolečine mišic zahtevajte svetovnoslavni ANCHOR PAIN-EXPELLER Pain-Expeller vedno prežene bolečine KILLS PAIN

USPEŠNI POSKUSI S PARNIM TRUKOM

Prvi truk, ki ga goni para, je bil izdelan v Henschell tovarni v Nemčiji. Slika je bila posneta ob prilik prvne uspešne vožnje. Kurivo je zelo poceni, kajti kurivo ga z žaganjem, ki je prepojeno s katranom.

OSEBNA HIGIJENA IN ZDRAVJE

Piše Dr. John L. Rice, zdravstveni komisar mesta New York.

Osebna snažnost, znotraj in zunaj, je potreben prispevek za vzdrževanje dobrega zdravja. Nalezujemo se mnogih boleznih vsled dotike, stiskanja rok, poljuba ali ko se naša roka dotika kljucke, ročaja, ploča itd. Kliece se prenašajo od roke do ust — in to je razlog, zakaj bi si vsakdo moral umiti roke, predno začne jesti. Dejanski večkratno umivanje rok tekom dneva je jako modra praksa.

Dnevno kopanje postaja čim dalje bolj splošna navada. Ne le daje človeku več samospoštovanja, marveč odstranjuje duh in smrad. Koža pa, ki ostaja snažna vsled dnevnega kopanja, je gotovo bolj varna proti okuženju, ako nastane kaka rana na koži ali koža počni, kajti snažna koža je navadno brez bakterij in zato manj nevarnosti okuženih ran ali zastrupljenja krvi. Dnevna kopel ima tudi za posledico, da mora zadržati in mu zapleniti vse potne liste. Po desetdnevnem brezplodnem moledovanju se je moral Point vdati. A na poti v Urumči je pognal konja in je kitajske uradnike kljub protestu prehitel za deset minut. Ta čas je Francozom zadostoval, da bi lahko razdeljal motorje svojih "gosenic". — Maršal bi jih rad zaplenil. A dva ruska soferja, ki ju je imel, sta rekla, da ni mogoče popraviti strojev. Kitajci so internirali Francoze v nekem opuščnem samotnem samostanu, jim prepovedali brzojavljanja po kitajski pošti in rabiti svojo lastno radio-postajo. — Point ni mogel obvestiti Haardta. Po mučnem uganjanju je priredil izdatno gostijo kitajski straži. Medtem, ko so vresčali gramofoni, je sestavil radio-oddajno postajo in poslal obvestilo Haardtu. Francoski poslanik v Pekingu je priskočil na pomoč. Maršal je dobil povelje oprostiti ujetnike. A zahteval je poprej, da bi mu uredil Point radio-postajo, ki jo je potreboval za boj z uporniki. Point je rabil 43 dni, da je premagal trmo navadnega pokrajinskega namestnika. Njegov radio-klici so bili poslani v Peking, Nanking, Moskvo, v Pariz. Naposled bi lahko odrinil. A poprej je moral rešiti še nekega spremljevalca, ki je obtičal v obleganem Kamiju. Zopet sta bila zamaš vsi pogum in zvičaj. Na srečo je pobegnil pogrešanece ponoči iz Kamija in do svita je pripovedoval razburjenim tovaršem o grozotah obleganja. V sestradancem mestu ni ostalo nobenih živih. Vojaki so vztrajali samo s pomočjo opija: po utrdbah so brlele svetilke njihovih dolgih pip. Francoz je ujel muslimanskega vohuna, dobil podatke o sovražnih oddelkih, ponoči prinesel poročilo kitajskemu mar-

MOŽ, KI DELA ZLATO

Lahsko leto je bil na Francoskem obsojen zaradi goljufije Poljak Dunikowski. Ta je trdil, da je iznašel način, kako more delati zlato. Ker pa mu je manjkalo potrebnega kapitala za napravo potrebnih aparatov, je skušal dobiti bogate ljudi, da so mu dali denar. Zaradi tega so ga na Francoskem zaprli, češ, da z lažjivimi obljubami iz ljudi izvablja denar.

Sedaj, ko je svojo kazen presedel, se je Dunikowski s svojo številno družino preselil v Italijo. Prebiva v mestu San Reno. Tudi tukaj dokazuje, da zna delati zlato, da pa mu manjka kapitala. Pri svojem delu se ne boji kontrole, ampak ga lahko nadzorujejo strokovnjaki. Ti so res ugotovili, da iz rudnin, v katerih je prav malo zlata, Dunikowski lahko v kratkem času pridobi dvadesetkratno množino zlata. To zlato se v njegovih aparatih pokaže v obliki drobnih kroglic. Strokovnjaki so te kroglice preiskali in res ugotovili, da so zlato. Vendar mu še niso zaupali in mu še ne zaupajo. Od njega hočejo izvedeti, na kak način to naredi. On jim odgovarja, da je iznašel nove žarke Z. Kako pa te žarke pridobiva, tega jim noče povedati. Ti žarki torej iz rudnin potegnejo vse zlato. Sodna preganjanja so moža zepo potrla.

Njegov laboratorij je samo en aparat, ki stoji v kuhinji njegovega skromnega stanovanja. Od česa živi mož, odkar ga bogataši večkrat podpirajo? Njegova žena sama izjavlja, da žive od zlata, kolikor ga Dunikowski pridela. Pridela pa ga vsak dan 4 grame. To zlato kupujejo zlatarji v San Renu koj radi, ker ga Dunikowski daje ceneje, kakor bi ga drugje dobili. Toda to zlato mu vrže le 30 lir na dan, kolikor je za skromno življenje ravno še prav.

Zakaj ga ne pridela več? Dunikowski pravi, da zato ne more pridelati več zlata, ker bi moral imeti večje aparate in mnogo več sirovin, kar pa stane ogromno denarja.

Sedaj svet ne ve, ali je Dunikowski res iznašel čudovito sredstvo za pridobivanje zlata, ali pa je samo slepar.

ABESINSKO-ITALJANSKI SPOR

Rim, Italija, 15. marca. — Pogajanja za poravnavo abesinsko-italijanskega spora so zopet prišla do mrtve točke. Abesinska delegacija vztraja pri tem, da je Abesinija pripravljena plačati odkodnino za spopade pri Ualualu in Af-dubu, ako mednarodna komisija razsodi, da je bila Abesinija napadalka.

KITAJSKA ŽELEZNICA PRODANA

Tokio, Japonska, 13. marca. Pogodba za prodajo vzhodne kitajske železnice sta podpisala ruski poslanik Konstantin Jurenev in mančukvanski poslanik v Tokio Ting Si-juan.

Japonska je podpisala pogodbo, ki jamči za plačilo železnice, deloma v gotovini, deloma v blagu.

Železnica je bila prodana za 140.000.000 jenov, poleg tega pa še plača Mančukuo 30 milijonov jenov kot pokojnino za odpuščene ruske železniške uslužbence. Tretina te vsote bo takoj plačana v gotovini, ostane pa v blagu v treh letih.

V kupni pogodbi ni omenjeno, ako je s prodajo Rusija tudi priznala Mančukuo.

Saughaj, Kitajska, 13. marca. — Kitajska je zopet vložila protest proti prodaji kitajske vzhodne železnice Mančukuo.

"ČRNI VRAG" V ABESINJI

Veliki fašistični svet je imenoval za poveljnika peloritanske divizije, ki so jo poslali v Vzhotno Afriko z nalogo, da se pripravi na boje z Abesinci generala, ki se piše Pavone in mu pravijo "črni vrag". Ta mož je bil že l. 1911 in 1912 v Libiji, kjer so se ga domačini tako bali, da so na njegovo glavo razpisali veliko nagrado.

V svetovni vojni se je boril proti Avstriji ter je bil zaradi hrabrosti, ki ni odklovala vseli njegovih soborcev, odlikovan kar s šestimi častnimi križi, potem je bil povišan v majorja in nato v polkovnika. Kot zaupnik in prijatelj D'Annunzija, se je Pavone udeležil tudi znane ekspedicije na Reko. Prav zaradi svojega početja v tem položaju je moral pozneje dati slovo vojaškemu poklicu. Toda ko je prišel na površje fašistični režim, je bil Pavone reaktiviran in povzdignjen v čin brigadnega generala.

Za julijskega puča v republiki Avstriji je poverila rimska vlada Pavoneju posebno kočljivo nalogo. Naročilo mu je, naj vodi padovsko divizijo

na mejo proti Brennerju, kar je general izvršil v nepretrganih dnevni in nočnih pohodih ter prispel na določeno mesto v rekordnem času. Ta uspeh mu je prinesel najvišje priznanje.

Pavone je star šele nekaj nad petdeset let in je zelo giplesni dvorani golobe z italiji je na glasu tudi zaradi svojega očeta, ki je moral v pregnanstvo ter je bil tudi obsojen na smrt. Bil je namreč hud nasprotnik burbonskega režima v Italiji. Na nekem plesu kraljevske vlade, ki ga je bil priredil Ferdinand II. v Napoliu leta 1848, je izpustil v plesni dvorani golobe iz italijanske trobojnice. Zaradi tega je bil obsojen na smrt, vendar pa se mu je posrečilo zbežati iz ječe in oteti življenje.

Dejstvo, da je zdaj Mussolini poslal generala Pavoneja v Vzhodno Afriko pomeni, da vidi italijanska vlada v njegovi osebi jamstvo za reakcijo, ki jo bo započela na črnem kontinentu. Po drugi strani pa bočejo Italijani s "črnim vragom" že vnaprej oplasiti svoje nasprotnike.

ZBIRKA zanimivih povesti

PRIMERNIH ZA ODRASLE IN MLADINO. — VSEBINA JE RAZNOVRSTNA: ZGODOVINSKA, ZABAVNA, POUČNA. VEČINA KNJIG JE OPREMLJENA Z LEPIMI SLIKAMI. V ZIMSKEM ČASU JIH BOSTE ČITALI Z UŽITKOM

Table listing various books and their prices, including titles like 'ANDREJ HOFER', 'BENESKA VEDEZEVALKA', 'KRALJEVIČ IN BEKAC', etc.

Naročite jih pri: KNJIGARNI "GLAS NARODA" 216 West 18th Street : : : New York, N. Y.

SAMOSTANSKI LOVEC (ROMAN IZ 14. STOLETJA)

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

51

Tudi šel? In ne veš, kam je šlo dekle? Ne, gospod! Ne vem, kaj je prišlo nad dekle. Hajmo je menda ni odpodil.

Frater Severin se smeje. — Šel sem z njo tja, da loven nesem jed, in tedaj je bilo tam neko drugo dekle, ki je Hajmotu prinesla šopek vijolic in s svetlice je spletel lep venec. Ko sva tedaj prišla k njemu, in gre Gitli k njegovemu ležišču, tedaj ji smeje potisne venec na glavo. Postala je rdeča kot rak in je zbežala, ne da bi rekla kako besedo. In od onega časa je nisem videl z nobenim očesom.

Seveda! Kajti, predno se je frater vrnil v gosposko kočjo, je Gitli iz kota izvlekla svojo culico in je zbežala, da bi v grmovju našla kako skrivališče, kjer bi mogla svojo umazano obleko zamenjati s svojo lepo obleko. Pri iskanju — na vsak prostorček sta gledali kočji — je zšla daleč doli v skalnato dolino. Slednjič najde solnčno dolinico z gostimi jelkami. Gitli se splazi skozi veje in sredi grmovja najde majhen potoček, v katerega se je zbrala deževnica, ki je pritekala čez temni mah in beli pesek. Kot zrelo ji gleda čista voda naspoti, noben vetrič je ne moti, noben prah je ni skalil, svetleč se v barvah ob zahajajočem solncu. Gitli vesela tleskne z rokami Nobena knežja hči nima na svojem ponosnem gradu take sobice, kot jo je sedaj našla: z mehko preprogo, z vedno zelenimi stenami, obdana z visokim zidom kot nebo, nad njim modri strop, na katerem je viselo solnce kot svetilka — in sredi sobe vabljliva kopečja, katero ji je pripravil nebeški stvarnik vremena, sveti Peter. Naglo pomoči roko v vodo. Ni bila premrzla, kajti dež je bil mlačen in solnce je dobro kurilo. V grmovju je Gitli pripravila obleko, ki jo je prinesla s seboj, nato zleze iz obleke in skoči v vodo, urna in vitka, nežna in prožna kot vila, do kolena pokrita s črno haljo razpuščenih las. Tako ploška po vodi v solncu, se stresa in smeje, si univa in drgne obraz, da ji prično lica goreti. Nato pa se naenkrat prestraši in poslušaj — v grmovju nekaj šumi — s tihim krikom se skrjuje pod vodo, da so gledale iz nje samo še oči, obdane z blestečimi lasmi. V grmovju vse utihne. Toda ne, sedaj šumenje zopet prične, prav tiho in vedno bližje prihaja. Gitli se tresne v strahu in mrazu in se ne upa ganiti; v gošči vidi, kako se majejo konci vej, nekaj sivega se plazi sem ter tja, sedaj se razdelijo veje in plaho stopi iz grmovja jelenovo tele, katero je pregnal iz ležišča bližajoči se večer.

Pri pogledu na vodo se živalica zgame; pred dvema večeroma je bil na kraju, kjer se je napravil potoček, še pašnik. Plaho, z iztegnjenim vratom prihaja bližje, stopi s tipajočimi koraki v vodo in začudeno gleda v zrelo svojo podobo.

To je bilo videti tako mično, da se mora Gitli, ki se je držala tiho, smejeti. Živalica sunkoma dvigne glavo ter opazi beli obraz z velikimi, žarečimi očmi. Nevoljno udari jelenček z zadnjo nogo, kajti nenavadna vodna cvetlica s tisočeriimi črnimi, plavajočimi cvetnimi nitmi in s srebrno belim iz potoka molečim stebлом, se mu ne zdi posebno strašna. Tedaj pa se Gitli naglo dvigne iz vode. — Br-r-r! — se stresne in z obema rokama udari po vodi. Z visokim skokom smukne prestrašena žival v goščavo, da so veje šumele in pokalo brstje.

— Ali si me prestrašil in jaz sem prestrašila tebe! — se smeje Gitli; toda komaj izgovori besede; tako jo zebe. Naglo stresse lase, očme vodo iz kit ter skoči v goščavo.

Malo časa, in prikaže se v modrem krilu in črnimi nedri, v oni mični obleki, s katero je na Veliki četrtek dvignila začujoče začudenje gospoda Slutmana: lase pusti razpuščene, da bi se na potu do doma posušili; in na glavi ji sedi, kot ljubki okrask, dišeči venec vijolic. Stopi k vodi, dvigne krilo do kolen in se skloni naprej; z resnimi očmi ogleduje v zrcalu svojo podobo, nato pa se malo zasmee. Ugajala je sama sebi. Toda takoj zopet stresse glavo in vzdihne: — Tako lepa, kot Cenea, pa le še nisem.

Počasi hodi iz skalnate doline ter skuša priti na stezo. V zahajajočem solncu so se posušili njeni lasje in se pričeli zaokroževati. Ko pride na stezo in gleda čez dolino, naenkrat obstane. Ali ne sedi tam ob vznožju skale pater Desertus? Toda nobene druge poti ni bilo do koč; morala je mimo njega. Toda zakaj se je bala tega meniha? Ničesar žalega mu ni storila in ni imela nikakega vzroka, da bi se ga bala. Sicer ji je Hajmo svetoval: hodi patru s pota — toda ni imela druge poti.

Mirno hodi dalje. Ko pride v globino doline, izgine pater njenim pogledom.

Desertus dekleta še ni opazil. Njegove oči so bile — kot je Gitli rekla gospodu Henriku — zopet ozbrnjene na znotraj. Sedel je na nizkem kamnu ter je z roko podpiral glavo na višje stoječi skali. Gorko je ležalo zahajajoče solnce na njegovem obrazu in okoli njegovih majhnih ustnic se je zibal sanjav nasmeh. Lope podobe preteklosti so plesale pred njegovim duhom. Bila je pomlad in boječe so pričeli v gozdu poganjati listi. Med drevjem je bilo slišati glasove poganjačev in rogov. Psi so pričeli lajati. — Imajo ga! — Pred vsemi drugimi dirja Dietwald na penečem se konju in že odveže jermen, s katerim je bila privezana kratka sulica na njegovih roki. Na majhni planjavi so psi zgrabili medveda in kot klopi vise na njegovih nseh. Dietwald se zavilhti s konja in suno s sulico. Medved je dobil sunek in sedaj leži pod psi. Sedaj grede med smehom in pogovorom skozi gozd proti domu. S strehe njegovega gradu vihra bela zastava, ki naznanja veselo novico. Spodbuje konja, dospel je na dvorišče in z dolgimi koraki teče po stopnicah. Pri vratih ženske sobe mu pridejo naspoti dekle in mu prinesejo dekletce, ki mu ga je podaril Bog, ko je lovil medveda. O, gospod, tak črvček! Nobenega obraza, samo oči! Ž njimi gleda v svet, v katerega je prišla tako radovedna in tako začudena! Komaj se upa dotakniti se male stvarice, boji se, da bi se zdobila pod njegovo roko. Njegov fantek je bil že iz tršega lesa; kričal je kot majhen jastreb, ceptal je z nogami, udarjal z majhnimi rokami okoli sebe, se je pustil stiskati in poljubovati.

(Dalje prihodnjč.)

Stara domovina kliče!

Obljube deželo svojega rojstva!

Najhitrejša Pot v Jugoslavijo

Bremen - Europa

Ekspressni vlak ob parniku v Bremerhaven zajamči pripravno potovanje do Ljubljane

Alli potuje z znanimi ekspressnimi parniki:

DEUTSCHLAND HAMBURG NEWYORK ALBERT BALLIN

Izborne železniške zveze od Cherbourga ali Hamburga

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD 47 BROADWAY NEW YORK

ZAKLAD HAJDERABADSKI

Pred kratkim je bilo poročano o poroki obeh hčerk hajderabadskega nizama z obena sinovoma bahadurskega naboba, nizamovega strica. Imeni obeh princez zunanjemu svetu nista znani samo najožji sorodniki smejo vedeti za ime nizamovih hčerk, njih fotografije pa ne pridejo v svet.

Poroka se je izvršila z razkošnostjo in ceremonijami, ki jih celo orientalska domišljija komaj dojema. Nevesti so se prej stehotali z zlatom, to zlato pa razdelili med reveže. Po poroki sta odšli princezi s svojima možema v podzemeljske jame, kjer so skriti nizamovi zakladi, tisti zakladi, ki jih cenijo na najmanj milijardo funtov šterlingov in ki že od davna mičejo fantazijo vseh, ki se za takšne stvari zanimajo. Nešteto legend se pleče okrog teh zakladov, ki jih je ustanovitelj sedanje dinastije nagrabil v vojnah in jih skrnil s pomočjo duhovnov. Kje je to skrivališče, ne ve nihče razen velikega duhovna hajderabadskega in treh njegovih podrejenih duhovnov. Tudi nizam ne ve, čeprav je bil že trikrat tam. Vsak, ki ima sploh pravico, da sme priti do teh zakladov, ne izvzemši niti nizama, pride do njih namreč le po dolgem potovanju z zavezanimi očmi.

Pripovedujejo, da je vhod v zakladne jame na vrtu starodavnega, javnosti neznanega svetišča v gorah. Do tega svetišča sta prišla oba knežja para, potem ko sta prebila dan z očičevalnimi ceremonijami v vodi Gangesa. Ko so mladoporočenci prišli v svetišče, so jim zavezali oči in so v spremstvu velikega duhovna ter treh drugih duhovnikov odšli skozi tri težke preizkušnje. Veliki duhoven je potrkal na neka železna vrata in ko so se odprla, so zatulili tigri, med temi tigri, ki so jih krotili posebni krotileci, so prišli do drugih kovinskih vrat. V prostoru, ki se je odprl za njimi, je gomazelo največjih in najbolj strupenih kač, ki so jih pa krotileci držali nazaj. V tretjem prostoru za tretjimi kovinskimi vrati so mladoporočenci samo s pomočjo duhovnikov lahko prišli do vrta sredi svetišča, kajti prostor je bil napolnjen z omamnim dimom hašiša in drugih mamil. Lahko si mislimo, zakaj tigri, kače in mamila. Nepoklican človek, ki bi hotel do zakladov, bi skozi te nevarnosti sploh nikoli ne prišel do

njih, tudi če bi slučajno zvedel, kje je skrivnostno svetišče. Na vrtu je trojica podrejenih duhovnikov zaostala, principi in princeze pa so v spremstvu velikega duhovna odšli do vhoda v zakladne jame. Samo veliki duhovnik namreč ve, kje je natančno ta vhod in samo v smrtni uri ga pove na uho svojemu nasledniku. Hipoma je duhovnik princem in princezam odvezal oči in stali so pred ogromnimi kupi in omarami zlata, srebra, draguljev vseh vrst in velikosti.

Po izročilu si smejo vzeti toliko dragocenosti, kolikor morejo nesti v rokah, toda princeza vzela vsak po en prstan, princeza pa vsaka po eno ogrlice. Po vseh tistih preizkušnjah so jim bile moči že popustile in niso mogli več nesti.

V primeru smrti se ti darovi vrnejo nizamovi zakladnici, a po potrebi dobe principi in princeze od nizama vsak čas druge darove. Sicer jim je nizam že pred poročnim dnem naklonil toliko darov, da jil cenijo na milijon funtov šterlingov, in to ostane njih last.

MIŠI POZRLI PRIHRANKE

Neki marljiv in štedljiv tesar v Waldneunkirehnu pri Linzu je leta in leta štedil ter si prihranil na ta način 7400 šilingov. Denar je imel tako skrit, da ni vedela zanj niti njegova žena. Da bi bili bankovci sigurno shranjeni, jih je skrnil na senik v pod. Te dni je hotel denar zopet prešteti, pri tej priložnosti pa je moral z žalostjo ugotoviti, da so bankovce skoro popolnoma uničile podgane in miši. Državna banka mu je za ostanke uničenih bankovcev izplačala samo 3000 šilingov.

Proda se v Belokrajini

Lepo malo posestvo; 4 sobe, kuhinja, kopalna soba; 2 kleti, štale — elektrika, voda v hiši. Poleg hiše, vinograd, 3 sadni vrtovi, polja, gozd. Kokoške — zajčjereja — čebelarstvo. Vse orodje — pohištvo z radio. 10 minut hoda do mesta, 20 do kolodvora. Stanje \$6000, proda se za \$3,500. Naslov pri Gl. N. Čas za nakup do 1. julija. (6x, 1 n. t.)

ZLOČIN NA DNU MORJA

Nedavno se je potopila blizu Novih Hebridov angleška ladja "Aberavon". Tvrdba Haddington in sin v Liverpoolu je dobila naročilo, naj potopljeno ladjo dvigne. Na dnu morja sta se spustila z rešilnega parnika dva znana angleška potapljača, Pont in Groidwich, da bi pritrčila vrvi na potopljeno ladjo in iskala denar in dragocenosti. Groidwich je našel v kapitani kajuti škatuljo z zlatom in druguli. Ko jo je odprl, je ves presenečen zagledal kupček zlata in krasne dragulje. Mož se ni zmenil za svojega tovariša, ki je stal poln zavisti za njegovim hrbtom in razmišljal, kako bi se polastil škatulje. Kar je pograbil klešče in preščipnil cev, po kateri je Groidwich dobival zrak. Potem je pograbil škatuljo z dragocenostmi in jo hitro skrnil.

Pol ure pozneje se je pojavil Pont na krovu rešilnega parnika in navidez ves prestrašen pripovedoval strašno zgodbo o ogromni ribi, ki naj bi bila njegovega tovariša požrla. Ponoči, ko je posadka rešilnega parnika že spala, je Pont oblekel potapljaško obleko in se znova spustil na dno morja po skrito škatuljo z zlatom in dragulji. O potapljaču Groidwichu ni bilo duha ne sluha. Zabeležili so ga med mrtve, ker so bili prepričani, da ga je res požrla morska pošast. Pont je pa dal kmalu slovo svojemu poklicu, ker je bil vnovič v potopljenem parniku najdeni, tovarišu tako podlo ukradeni zaklad.

Doma v Congletonu je brezskrbno zapravljal tako lahko pridobljeni denar. Njegov zločin pa ni ostal prikrit. Te dni je sedel Pont v neki kregi, kamor je naenkrat vstopil neznanec in začel pripovedovati čudno pustolovščino. — Ko smo pluli mimo Novih Hebridov, — je pripovedoval neznanec, — smo našli potapljača v polni opremi. Celo uro smo se ukvarjali z njim, predno smo ga z metnim dihanjem rešili. Potem nam je pripovedoval zanimivo zgodbo, ki je pa nismo hoteli verjeti. Pravil je namreč, da ga je kot potapljača rešilne ladje njegov tovariš na dnu morja napadel in oropal. — Po teh

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING NEWS

- 27. aprila: Lafayette v Havre, Rex v Genoa
3. maja: Majestic v Cherbourg
4. maja: Champlain v Havre
5. maja: Washington v Havre, Berengaria v Cherbourg
10. maja: Bremen v Bremen
11. maja: Paris v Havre, Conte di Savoia v Genoa
15. maja: Aquitania v Cherbourg
17. maja: Europa v Bremen, Saturnia v Trst
18. maja: Ile de France v Havre
22. maja: Majestic v Cherbourg, Manhattan v Havre
23. maja: Champlain v Havre, Rex v Genoa
28. maja: Bremen v Bremen
29. maja: Berengaria v Cherbourg
20. marca: Hamburg v Hamburg, Veendam v Boulogne, Pres. Roosevelt v Havre
22. marca: Penland v Havre, Majestic v Cherbourg
23. marca: Ile de France v Havre
27. marca: New York v Hamburg, Saturnia v Trst, Manhattan v Havre
29. marca: Berengaria v Cherbourg, Bremen v Bremen
30. marca: Paris v Havre, Stuttgart v Hamburg, Rex v Genoa
5. aprila: Olympic v Cherbourg, Europa v Bremen
6. aprila: Champlain v Havre
10. aprila: Washington v Havre
12. aprila: Majestic v Cherbourg
13. aprila: Ile de France v Havre, Conte di Savoia v Genoa
19. aprila: Berengaria v Cherbourg, Bremen v Bremen
20. aprila: Roma v Trst, Paris v Havre
23. aprila: Manhattan v Havre
26. aprila: Europa v Bremen, Aquitania v Cherbourg

besedah je Pont nenadno vstal, da bi odšel. — Počakajte še trenutek, zunaj je mož, o katerem sem vam pravkar pravil. Tisti hip so se odprla vrata in vstopil je Groidwich. Z dna morja se je bil rešil po srečnem naključju, tako da je sezul s svinčnem napolnjene cevke. Čim je Pont zagledal Groidwicha, se je od groze zgrudil. Pozneje so ga morali prepeljati v umobolnico, ker je nemaden Groidwichov prihod tako porazno vplival nanj, da je zblaznel.

OŽIVLJENI MRTVEC

Na angleških tleh se je prvič zgodilo, da so mrtveca oživili. V neki birminghamski bolnišnici je ležal na operacijski mizi 50-letni John Zuckerling. Sredi težke operacije mu je mahoma nehalo utripati srce in dih se mu je ustavil. Kururg dr. Mills pa se ni dal zmotiti. Vbrizgnil mu je adrenalina in po petih minutah se je življenje res vrnilo v moža. Pridržali so ga pa za tri tedne v bolnišnici. Danes opravlja svoje delo kakor prej.

ZRAKOPLOVNA NESREČA

Pri mestu Valencia v Pennsylvaniji, trideset milj od Pittsburgha je padel iz velike višine na zemljo zrakoplov, v katerem so se nahajali pilot Charles Heim in njegova dva prijatelja. Vsi trije so bili na mestu usmrčeni.

Ali imate Koledar za l. 1935

Za 50 centov dobite

160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA — POVESTI, ČLANKI IZ ZEMLJEPISJA, ZGODOVINE IN NARAVOSLOVJA. — POLEG TEGA SPISOV DVEH NAŠIH PISATELJEV TROHE IN RUPNIKA; ŠALJIVKE BUKOVINSKEGA.

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York, N. Y.

Pošljite naročilo še danes!